

9. Plan finansowania przedsięwzięcia

9.1 Struktura i źródła finansowania kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych

Obliczony dla analizowanego przedsięwzięcia wskaźnik grantu determinuje następującą strukturę źródeł finansowania wydatków kwalifikowanych:

- **Fundusz Spójności:** 130 231 tys. zł, tj. 62,3% kosztów kwalifikowanych,
- **Wkład krajowy:** 78 676 tys. zł.

Dodatkowo zadaniem PIM Sp. z o.o. będzie sfinansowanie wydatków niekwalifikowanych:

- odsetek w okresie realizacji inwestycji (lata 2012-2015): 5 152 tys. zł;
- podatku VAT: 43 250 tys. zł;
- pozostałych kosztów niekwalifikowanych: 1 141 tys. zł.

Tym samym łączna wartość Projektu (suma kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych) wynosi **258 450 tys. zł**.

Przewiduje się następujące źródła finansowania wkładu krajowego przez Beneficjenta:

- pożyczka w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW);
- kredyt bankowy;
- środki własne, w tym środki z podwyższania kapitału zakładowego PIM przez gminę Czechowice-Dziedzice.

Strukturę wydatków w podziale na poszczególne lata realizacji Projektu zaprezentowano poniżej.

Tabela 9.1. Struktura finansowania wydatków w podziale na lata* (tys. zł)

Wyszczególnienie	Razem	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Fundusz Spójności	130 231	0	0	0	0	24 679	64 380	40 556	616
PIM – pożyczka	36 820	0	0	0	0	3 251	21 006	12 563	0
PIM - kredyt	24 546	0	0	0	0	2 167	14 004	8 375	0
Środki własne	23 603	658	1 719	1 799	1 524	4 825	4 825	5 567	2 686
Razem	215 200	658	1 719	1 799	1 524	34 923	104 215	67 061	3 303

* suma kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych bez VAT

Źródło: własne

Strukturę finansowania przedsięwzięcia w różnych ujęciach wydatków przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 9.2. Struktura finansowania wydatków – podsumowanie (tys. zł)

Wyszczególnienie	Wydatki kwalifikowane		Wydatki ogółem bez VAT		Wydatki ogółem, w tym VAT	
	Wartość	Udział %	Wartość	Udział %	Udział %	Udział %
Fundusz Spójności	130 231	62,3%	130 231	60,5%	130 231	50,4%
PIM - pożyczka	36 135	17,3%	36 820	17,1%	36 820	14,2%
PIM - kredyt	24 090	11,5%	24 546	11,4%	24 546	9,5%
PIM - środki własne	18 451	8,8%	23 603	11,0%	66 853	25,9%
Razem	208 907	100,0%	215 200	100,0%	258 450	100,0%

Źródło: własne

9.2 Przewidywane sposoby i ocena realności pozyskania zabezpieczeń dla zwrotnych źródeł finansowania inwestycji

9.2.1 PIM Sp. z o.o.

Pożyczka w WFOŚiGW

Beneficjent podjął rozmowy z WFOŚiGW nt. partycypowania w finansowaniu Projektu. Fundusz jest zainteresowany udzieleniem pożyczki inwestycyjnej. Maksymalna wartość pożyczki jest równa 80% różnicy pomiędzy kosztami kwalifikowanymi ogółem i wartością grantu Unii Europejskiej. W przypadku analizowanego Projektu maksymalna wartość pożyczki wynosi więc 62 941 tys. zł.

Beneficjent do końca 2011 r. złoży formalny wniosek o udzielenie pożyczki w wartości maksymalnej, jednak na potrzeby niniejszego studium konserwatywnie założono, że WFOŚiGW sfinansuje 60% potrzeb Spółki w zakresie środków obcych, tj. 36 820 tys. zł. Założono, że PIM zaciągnie pożyczkę w WFOŚiGW w trzech transzach:

- 3 251 tys. zł w 2012 r.,
- 21 006 tys. zł w 2013 r.,
- 12 563 tys. zł w 2014 r.

Splata nastąpi w równych ratach po 2 455 tys. zł rocznie. Splata rozpocznie się w 2015 r. i zakończy w 2029 r., co daje 15 lat spłaty kredytu, a łącznie 18-letni okres kredytowania przedsięwzięcia.

Oprocentowanie WFOŚiGW w przypadku pożyczek dla inwestycji wodno-kanalizacyjnych wynosi 0,6 stopy redyskonta weksli, ale nie mniej niż 3%. Jako że według stanu na dzień sporządzenia studium stopa redyskonta weksli wynosi 4,75%, do obliczeń przyjęto oprocentowanie roczne w wysokości 3%.

Kredyt inwestycyjny

Na potrzeby studium ostrożnie założono, że na 40% potrzeb Spółki w zakresie zadłużenia zostanie zaciągnięty kredyt w banku komercyjnym. W rzeczywistości wartość zaangażowania banku komercyjnego będzie funkcją wartości pożyczki w WFOŚiGW.

W celu analizy rynku Beneficjent zwrócił się do wybranych banków z pytaniem o zainteresowanie udziałem w przetargu dotyczącym współfinansowania wkładu własnego. Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że banki są zainteresowane współpracą z PIM, przy czym maksymalny zadeklarowany okres kredytowania wynosi 15 lat. W związku z tym w modelu finansowym założono, że PIM zaciągnie kredyt w wysokości 24 546 tys. zł w trzech transzach:

- 2 167 tys. zł w 2012 r.,
- 14 004 tys. zł w 2013 r.,
- 8 375 tys. zł w 2014 r.

Splata kredytu nastąpi w równych ratach po 2 046 tys. zł rocznie. Spłata rozpocznie się w 2015 r. i zakończy w 2026 r., co daje 12 lat spłaty kredytu, a łącznie 15-letni okres kredytowania.

Oprocentowanie kredytu założono na poziomie 1-miesięcznego WIBOR-u (4,61% - na dzień sporządzenia analizy) plus marża 3 punkty procentowe. Łącznie 7,61% w skali roku. Jest to założenie konserwatywne, ponieważ z pism otrzymanych od banków wynika możliwość uzgodnienia niższego poziomu marży.

Jednocześnie Beneficjent zakłada złożenie wniosku do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) o dopłaty do oprocentowania kredytu komercyjnego. Zgodnie z procedurami Funduszu okres dopłat do oprocentowania kredytu licząc od daty wypłaty przez bank pierwszej transzy kredytu nie może być dłuższy niż 10 lat.

W efekcie w latach 2012-2021 założona stopa oprocentowania wynosi 5% (na poziomie aktualnej stopy redyskonta weksli powiększonej o 0,25 p.p.), czyli poniżej poziomu oferowanego przez rynek komercyjny. Dzięki dopłacie NFOŚiGW do oprocentowania stopa 5% określa efektywny koszt długu zaciągniętego na finansowanie przedsięwzięcia. Oprocentowanie w latach 2022-2026 (okres bez dopłaty) założono na wspomnianym wyżej poziomie 7,61%.

Biorąc pod uwagę prognozowaną wartość aktywów Spółki (248,2 mln zł na 31.12.2015, tj. po zakończeniu Projektu), kapitałów własnych (64,4 mln zł na 31.12.2015), przychodów ze sprzedaży (27,7 mln zł w 2015 r.), a także bezpieczną prognozę wskaźników finansowych, w tym zadłużenia i płynności, zakłada się brak konieczności poręczenia kredytu przez gminę. W zależności od rozmów z bankami (ewentualnie z NFOŚiGW) gmina proponuje ewentualne inne formy zabezpieczenia kredytu (np. majątek trwały). Opcja taka znalazła potwierdzenie w rozmowach z bankami komercyjnymi.

W przypadku braku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego Spółka zwróci się o pożyczkę inwestycyjną do NFOŚiGW. Fundusz oferuje bowiem pożyczki dla beneficjentów, którzy nie rozstrzygnęli co najmniej trzech postępowań na wybór banku komercyjnego.

Wskaźniki zadłużenia Spółki w przewidywanym okresie spłaty kredytu przeanalizowano w rozdziale 10 niniejszego studium.

Środki własne

Oprócz zadłużenia źródłem finansowania wkładu własnego będą środki własne PIM Sp. z o.o., a w szczególności:

- środki własne wydatkowane z budżetu na inwestycje,
- podwyższenia kapitału zakładowego przez gminę.

Ich udział w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięcia zaprezentowano w tabeli poniżej.

W latach 2008-2010 Spółka z własnych środków pokryła całość wydatków związanych z Projektem. W kolejnych latach udział Spółki uzależniono od wielkości wpłat dotacji z Funduszu Spójności oraz transz kredytu inwestycyjnego.

Tabela 9.3. Źródła środków własnych PIM Sp. z o.o. (tys. zł)

Wyszczególnienie	Razem	2008-2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Środki wydatkowane z budżetu inwestycyjnego	9 076	1 277	1 799	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Środki z podwyższeń kapitału zakładowego przez gminę	14 527	1 100	0	324	3 625	3 625	4 367	1 486*
Razem	23 603	2 377	1 799	1 524	4 825	4 825	5 567	2 686

* Łączna wartość podwyższenia kapitału zakładowego w 2015 r. wyniesie 2 883 tys. zł. Nadwyżka ponad 1 486 tys. zł to rezerwa na ewentualne potrzeby Spółki w zakresie zapewnienia efektu ekologicznego.

Źródło: własne

9.2.2 Miasto

Zadłużenie

W latach realizacji przedsięwzięcia 62% środków własnych Spółki przeznaczonych na finansowanie wydatków związanych z Projektem będzie pochodzić z podwyższeń kapitału zakładowego dokonywanych przez gminę Czechowice-Dziedzice:

- 2009 r.: 1 100 tys. zł,
- 2011 r.: 324 tys. zł,
- 2012 r.: 3 625 tys. zł,
- 2013 r.: 3 625 tys. zł,
- 2014 r.: 4 367 tys. zł,
- 2015 r.: 1 486 tys. zł.

Razem: 14 527 tys. zł

Wkład w 2009 r. został pokryty z nadwyżki operacyjnej gminy. Założono, że na pozostałą kwotę gmina zaciągnie zadłużenie. Założono, że całość zadłużenia zostanie spłacona do 2024 r. włącznie. Oprocentowanie przyjęto na poziomie 7,1% tj. o 0,5% niższym niż kredyt zaciągnięty przez PIM.

W projekcji finansowej założono, że dopłaty do cen wody i ścieków, prognozowane na lata 2014-2025, zostaną sfinansowane w ramach wydatków bieżących gminy:

- 2014 r.: 2 344 tys. zł,
- 2015 r.: 3 363 tys. zł,
- 2016 r.: 2 956 tys. zł,
- 2017 r.: 2 789 tys. zł,
- 2018 r.: 2 581 tys. zł,
- 2019 r.: 2 379 tys. zł,
- 2020 r.: 2 136 tys. zł,
- 2021 r.: 1 866 tys. zł,

- 2022 r.: 1 567 tys. zł,
- 2023 r.: 1 277 tys. zł,
- 2024 r.: 958 tys. zł,
- 2025 r.: 445 tys. zł.

Zdolność kredytowa

Gmina Czechowice-Dziedzice ma zdolność kredytową na wykazane kwoty.

Zdolność kredytową gminy zbadano w oparciu o trzy wskaźniki:

- a. wskaźnik obsługi zadłużenia, opisany w art. 169 ustawy o finansach publicznych z 30.06.2005 r. (maksymalnie 15%);
- b. wskaźnik długu, opisany w art. 170 ustawy o finansach publicznych z 30.06.2005 r. (maksymalnie 60%);
- c. relacja obciążeń spłatą długu kosztami jego obsługi oraz poręczeniami i gwarancjami do limitu określonego zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 27.08.2009 r.

Zgodnie z art. 121 ust. 8 ustawy z 27.08.2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz 1241) w latach 2011-2013 mają zastosowanie zasady określone w art. 169-170 ustawy z 30.06.2005 r., tj progi 15% i 60% (wskaźniki a. oraz b.).

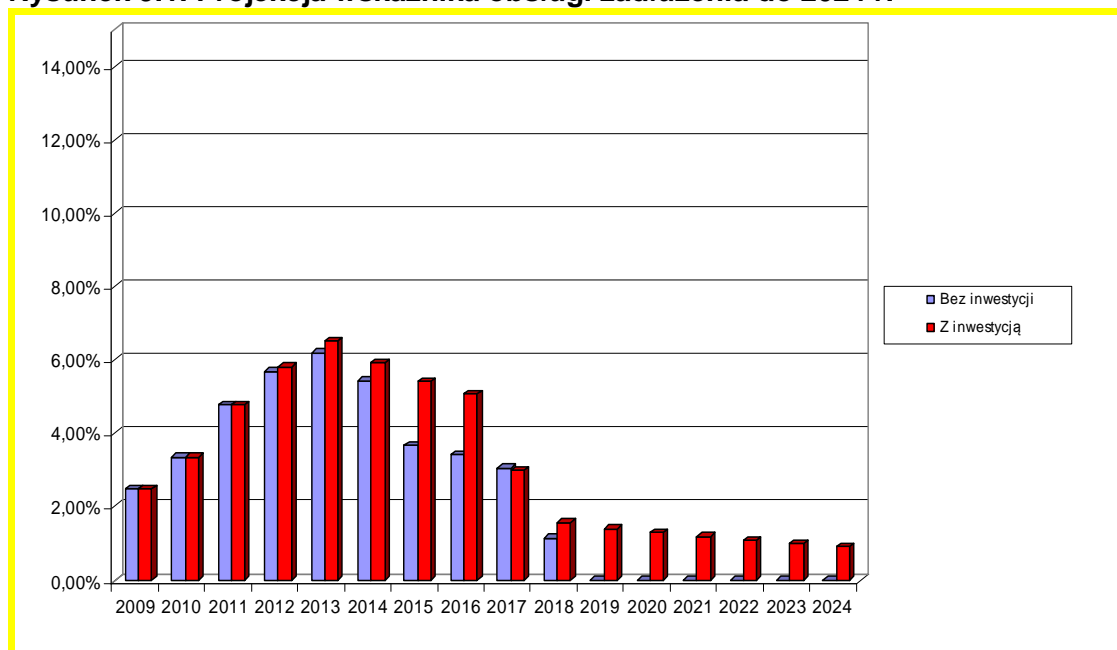
Począwszy od 2014 r. w życie wchodzi zasada, według której zadłużenie gminy nie może przekroczyć limitu określonego w art. 243 ust. 1 ustawy z 27.08.2009 r. (wskaźnik c.).

Poniżej opisano kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia oraz wskaźnika długu do 2024 r., tj. do zakończenia spłaty przez gminę zadłużenia zaciągniętego na Projekt. W dochodach gminy uwzględniono podatek od nieruchomości generowany w wyniku realizacji inwestycji.

Wskaźnik obsługi zadłużenia – art. 169 ustawy z 30.06.2005 r.

Łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek oraz odsetek od kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji nie może przekroczyć **15%** planowanych na dany rok budżetowy dochodów gminy. Wskaźnik ten uwzględnia obciążenia związane z obsługą zadłużenia zaciągniętego bezpośrednio przez gminę na sfinansowanie podwyższeń kapitału PIM Sp. z o.o. Poniższy wykres prezentuje projekcję wskaźnika obsługi zadłużenia gminy. Wskaźnik ten kształtuje się poniżej progu 15%.

Rysunek 9.1. Projekcja wskaźnika obsługi zadłużenia do 2024 r.

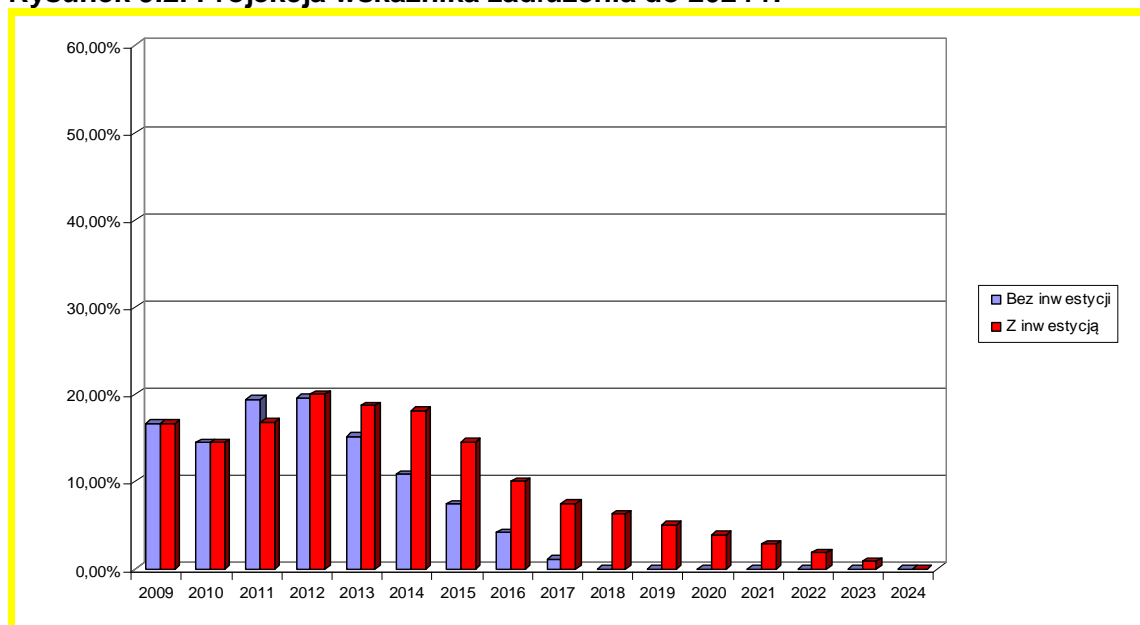

Źródło: własne

Wskaźnik zadłużenia – art. 170 ustawy z 30.06.2005 r.

Łączna kwota długu na koniec roku budżetowego nie może przekroczyć **60%** planowanych na dany rok budżetowy dochodów gminy. Wskaźnik ten uwzględnia zadłużenie zaciągnięte przez gminę na sfinansowanie podwyższeń kapitału podstawowego PIM Sp. z o.o. Zgodnie z ustawą z 30.06.2005 r. zadłużenie zaciągnięte na zadania realizowane z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej zwiększa wskaźnik zadłużenia po zakończeniu zadania. Na potrzeby projekcji konserwatywnie założono wpływ tego zadłużenia począwszy od pierwszego roku finansowania inwestycji. Poniższy wykres prezentuje projekcję wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten kształtuje się poniżej progu 60%.

Rysunek 9.2. Projekcja wskaźnika zadłużenia do 2024 r.

Źródło: własne

Relacja do limitu dopuszczalnego zadłużenia gminy – art. 243 ustawy z 27.08.2009 r.

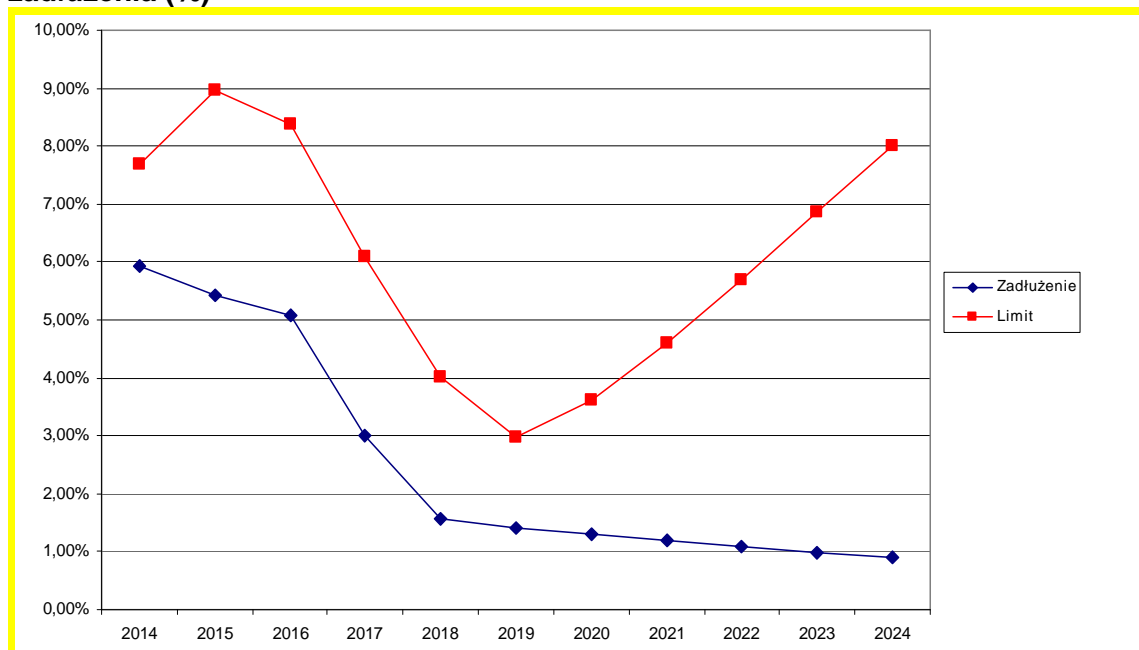
Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych gmina nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek,
 - 2) wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych,
 - 3) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji,
- do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Powyższego ograniczenia nie stosuje się do zadłużenia zaciągniętego na zadania realizowane z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej – w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu zadania i otrzymaniu refundacji tych środków (w przypadku analizowanego Projektu – co najmniej do 2015 r.). Na potrzeby projekcji konserwatywnie założono wpływ tego zadłużenia począwszy od pierwszego roku finansowania inwestycji.

Przepisy art. 243 zaczną obowiązywać począwszy od projektu budżetu na rok 2014. Poniższy wykres prezentuje relację pomiędzy procentowym (w stosunku do dochodów) obciążeniem gminy spłatami i obsługą zadłużenia w danym roku do ustawowego limitu zadłużenia obliczonego na podstawie wyników za trzy wcześniejsze lata budżetowe. Wskaźnik ten kształtuje się prawidłowo, również z uwzględnieniem dopłat do cen wody i ścieków zwiększających wydatki bieżące gminy. Punktem wyjścia do obliczeń była Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy do 2018 r.

Rysunek 9.3. Wskaźnik zadłużenia gminy w relacji do ustawowego limitu zadłużenia (%)

Źródło: własne